

PRODUKTBEKRIVNING, MED KVALITETSDELKLARATION, AV STATISTIK ÖVER ÅRLIG REGIONAL SYSSLSÄTTNINGS- STATISTIK (ÅRSYS)

0 Administrativa uppgifter om produkten

0.1 Benämning

Årlig regional sysselsättningsstatistik.

0.2 Statistikområde

Sysselsättning, nationell och regional.

0.3 Ansvarig myndighet, person etc

Ansvarig myndighet är Statistiska centralbyrån.

Produktionen av statistiken utförs av SCB, BoR/RA, 701 89 Örebro.
Kontaktpersoner vid SCB är Marita Rydstedt eller Per Anders Paulson,
telefon 019-17 61 82 respektive 019-17 61 28, fax 019-17 69 62.

0.4 Anslag/Kostnader

Produkten finansieras via anslag (ca 70 %) och via uppdrag (ca 30 %).
Omslutningen är ca 8 miljoner kronor.

0.5 Syfte och historik

Den årliga regionala sysselsättningsstatistiken (ÅRSYS) syftar till att ge årlig information om sysselsättning, pendling, näringsstruktur, personalstruktur i företag och arbetsställen samt att belysa händelser och flöden på arbetsmarknaden.

Den första årgången av ÅRSYS avsåg år 1985. Beslutet att ta fram statistiken hade föregåtts av en utredning om nya metoder för folk- och bostadsräkningar (FOBALT-utredningen). Resultatet blev att sysselsättningsdelen i folk- och bostadsräkningarna skulle hämtas från administrativa register och i första hand från kontrolluppgiftsregistret från RSV. ÅRSYS-registret har därefter byggts ut med allt fler variabler och ett nytt registersystem har skapats med bl.a. större möjligheter att belysa de sysselsatta inom företag och arbetsställen.

0.6 Användare och användningsområden

Traditionellt har statistiken främst utnyttjats av planerare inom kommuner, länsstyrelser och länsarbetsnämnder liksom av statliga verk och myndigheter. Den huvudsakliga användningen har varit att beskriva näringsstrukturen och sysselsättningsutvecklingen regionalt och lokalt och att få underlag för planering inom barnomsorg, trafik liksom för sysselsättningsplaneringen.

I och med att statistiken byggts ut, har den alltmer börjat användas av forskare och statliga myndigheter för analyser av arbetsmarknadens funktionssätt och för uppföljningar och utvärderingar av arbetsmarknads-, regional- och näringspolitik.

ÅRSYS utnyttjas även indirekt inom SCB för ett flertal produkter bland vilka kan nämnas "Utträde från utbildning inträde och etablering på arbetsmarknaden" (AM/UA), resvaneundersökningen (RVU), arbetsmiljöundersökningen (AM/MI), arbetskraftsundersökningarna (AKU) (för efterstratifiering), nationalräkenskaperna och regionala räkenskaperna.

0.7 Uppgiftsskyldighet

För att framställa ÅRSYS utnyttjas register som innehåller information som ursprungligen insamlats för administrativa ändamål. Flera av de statistikkällor som används för framställning av sysselsättningsstatistiken har dock levererats till andra statistikprodukter inom SCB och bearbetas där innan de utnyttjas för framställningen av ÅRSYS. Eventuell uppgiftsskyldighet ligger således på ett tidigare stadium än framställningen av ÅRSYS-statistiken.

0.8 Sekretessregler och gallringsföreskrifter

Uppgifterna är skyddade enligt 9 kap 4 § sekretesslagen (SFS 1980:100). Mikrodata som gör identifikation av objekt möjlig lämnas inte ut. Ingen gallring av data på magnetband har skett sedan undersökningarna startade 1985.

0.9 EU-reglering

Ett EU-direktiv som berör ÅRSYS-produkten finns, (Reg 311/76-Data on foreign workers).

1 INNEHÅLL

1.1 Statistiska storheter

ÅRSYS redovisar antal sysselsatta och förvärvsintensiteter i olika grupper av befolkningen, med november som referensperiod. I SM-redovisningen görs indelningar efter ålder, kön, region, näringsgren, m.m. Eftersom statistiken är totalräknad kan redovisning ske för små befolkningsgrupper och små regionala indelningar såsom delar av kommuner, bl.a. för kommuner. I regionindelade redovisningar klassificeras befolkningen efter såväl arbetsplatsens belägenhet (dagbefolkningen) som efter bostadens belägenhet (nattbefolkningen). Även statistik om arbetspendling presenteras. I statistikpaketet AMPAK redovisas statistik för län, kommuner och delar av kommuner med större detaljeringsgrad än i SM:et.

1.1.1 Objekt och population

Den totala populationen för ÅRSYS-statistiken utgörs av alla personer som var folkbokförda i Sverige vid årets slut (RTB-populationen per den 31 december).

1.1.2 Variabler

Grundmaterialet för statistiken är Sysselsättningsregistret eller ÅRSYS-registret, som skapas genom att sammanföra uppgifter från nedanstående register:

Källregister

Registret över totalbefolkningen (RTB). SCB-register som löpande sammanställer folkbokföringsmyndigheternas regionala befolkningsregister.

Kontrolluppgiftsregistret (KU-registret)

SCB-register som sammanställer alla kontrolluppgifter från arbetsgivare under ett år samt alla "sociala kontrolluppgifter". Från de sociala kontrolluppgifterna utnyttjar ÅRSYS i första hand uppgift om sjukpenning, föräldrapenning och annan ersättning för förlorad arbetsförtjänst under året. KU-registret sammanställs ursprungligen av Riksskatteverket (RSV) innan det levereras till SCB

Sjömansskatterregistret

Av RSV fört register med inkomstuppgifter (analoga till kontrolluppgifter) för personer som arbetade på fartyg .

Inkomst- och förmögenhetsregistret (IoF).

SCB-register med uppgifter från RSV om inkomster och förmögenheter under året, inklusive uppgifter om vilka personer som haft inkomst av aktiv näringsverksamhet.

Centrala företags- och arbetsställeregistret (CFAR). Av SCB löpande fört register över alla företag i landet och deras arbetsställen.

Utbildningsregistret (UR). Av SCB löpande fört register med uppgifter om befolkningens utbildning.

Utgångsregistret för ÅRSYS omfattar samtliga i landet folkbokförda personer enligt RTB per den sista december. Demografiska uppgifter hämtades från RTB, och uppgifter om utbildning från UR. Därefter påförs uppgifter från KU, Sjömansskatterregistret och IoF. Med hjälp av de senare och AKU för oktober och november klassificeras personerna som sysselsatta eller ej, och för sysselsatta personer härleds ett arbetsställe. Uppgifter om arbetsställena hämtas från CFAR. Huvudvariablerna i ÅRSYS beskrivs nedan. Mer ingående beskrivningar ges i SCB (1988), SCB (1993) samt i metadatabasen DAISY (se avsnitt 4.4).

Direkt överförda variabler

Demografiska variabler. Värden på följande variabler hämtas från RTB: ålder, kön, civilstånd, bostadens län, kommun, församling, delområden av kommun och fastighetsnummer samt samhörigs personnummer. Vidare påfördes uppgift om födelse- och medborgarskapsland samt senaste invandringsår.

Inkomstvariabler. Värden på följande variabler hämtades från KU, Sjömansskatterregistret samt IoF: årslön från anställning, inkomst från aktiv näringsverksamhet ersättningar för förlorad arbetsinkomst.

Utbildningsvariabler. Från UR hämtades uppgifter om (högsta och senaste) utbildning.

Härledda variabler

Sysselsättningsvariabeln - De kontrolluppgifter (KU) som företagen lämnar till anställda och skattemyndigheten använder SCB för att klassificera vilka individer (16 år och däröver) som är sysselsatta eller inte. Med sysselsättning i ÅRSYS avses sysselsättning under november månad för ett visst år.

Är en individs lönesumma enligt KU:

- över en viss gräns klassificeras personen som sysselsatt
- under en viss gräns klassificeras personen som ej sysselsatt

Under åren 1985-1992 beräknades lönegränsen om med hjälp av ett löneindex. Samma lönegräns användes för alla inkomsttagare under samma år, det vill säga ingen hänsyn togs till individens kön, ålder och typ av kontrolluppgift.

Från och med ÅRSYS -93 används en mer flexibel metod där data delas upp i mindre redovisningsgrupper med avseende på individens ålder, kön och typ av kontrolluppgift (helors- respektive delårsmarkering m.m.).

Genom att kalibrera mot AKU-data på individnivå strävar den nya metoden mot små nettofel på respektive delgrupp i jämförelse mot sysselsatta enligt AKU. Det vill säga man önskar minimera skillnaden mellan sysselsatta AKU* ej sysselsatta ÅRSYS och ej sysselsatta AKU* sysselsatta ÅRSYS. En viss risk finns för att grupper med hög eller låg sysselsättningsgrad kommer att ge större skillnader emot AKU efter kalibrering än om man inte kalibrerar. Ett litet nettofel borgar för ett litet systematiskt fel på de olika delgrupperna.

Det slumpmässiga felet eller bruttofelet, det vill säga summan av sysselsatt AKU* sysselsatt ÅRSYS och ej sysselsatt AKU * ej sysselsatt ÅRSYS, minskar också med den nya avgränsningsmetoden av sysselsatta. Den nya metoden ger en teoretisk grund som möjliggör till jämförbarhet över tiden även nedbrutet på delgrupper.

Arbetsställe - En kontrolluppgift från en arbetsgivare (KUA) ska ange arbetsgivarens organisationsnummer. Om arbetsgivaren har flera arbetsställen ska ett nummer anges för det arbetsställe där personen intjänat sin inkomst. För sysselsatta med en KUA sätts personens arbetsställe enligt denna. Om personen har flera KUA bestäms ett huvudsakligt arbetsställe, vilket förenklat beskrivet är det arbetsställe som utbetalat störst novemberlönesumma. Personer med enbart företagarinkomst förs på eget företag/arbetsställe. För personer som har inkomst både från eget företag och från arbetsgivare används principen om störst "novemberlönesumma". Från CFAR per november 1993 hämtades sedan uppgifter om arbetsställets belägenhet: län, och kommun.

Näringsgren, sektor - Från CFAR hämtades också uppgift om arbetsställets näringsgren enligt svensk standard för näringsgrensindelning (SNI) samt om företagets institutionella sektorstillhörighet.

Hel- respektive deltidarbete - ÅRSYS omfattar variabler som avser personers veckoarbetstid. Med hjälp av AKU för september och oktober skattas sannolikheten att arbeta kort deltid (1-19 h), lång deltid (20-34) och heltid (>34 h). Dessa sannolikheter beräknas för totalt 90 olika grupper som byggs upp av total lönesumma (5 klasser), kön (2 klasser), ålder (3 klasser) och näringsgren (3 klasser). De beräknade sannolikheterna påförs varje individ i ÅRSYS beroende på vilken av de 90 grupperna individen tillhör. Skattningarna av antalet som arbetar, till exempel kort deltid i en kommun skapas genom att summera de påförda sannolikheterna för kort deltid över personerna som bor i kommunen. Dessa syntetiska skattningar av veckoarbetstiden har en bias som påverkar dem. Biasen är svår att uppskatta, men påverkar skattningarna mer vid nedbrytningar på fina nivåer än vid nedbrytningar på grövre nivåer. Statistiken ifråga är främst av intresse vid barnomsorgsplanering. Variabelvärdena tas fram med hjälp av statistik från AKU. Mer ingående information ges i SCB (1987) (se avsnitt 4.4).

1.1.3 Statistiska mått

Sysselsättningsförhållanden beskrivs dels med *antal* sysselsatta, dels med *förvärvsintensiteten* i olika befolkningsgrupper. Förvärvsintensiteten i en grupp definieras som antal sysselsatta i gruppen/antal personer i gruppen.

1.1.4 Redovisningsgrupper

I SM-statistiken görs framför allt indelningar efter kommun, näringsgren och sektor, men även efter utrikes födelseland. I AMPAK redovisas statistik med längre gående indelningar efter ålder, kön, näringsgren (SNI begränsad nivå), barns ålder, m.m.

Specialbearbetningar som ger statistik kombinerad efter önskade variabler och finare indelningar, t.ex. SNI femsiffernivå utförs på ÅRSYS. Eftersom uppgiftsmaterialet är totalräknat, kan i princip hur långtgående indelningar som helst göras. För vissa "riskgrupper" kan dock statistikens tillförlitlighet bli tveksam (se avsnitt 3.1).

1.2 Jämförbarhet med annan statistik

ÅRSYS ger SCB:s mest detaljerade sysselsättningsstatistik. Den har förtjänsten att kunna brytas ned långt, men i gengäld är dess framställningstid förhållandevis lång (drygt ett år) och den publiceras förhållandevis sällan (årligen). För att följa kortsiktiga förändringar på arbetsmarknaden genomför SCB också Arbetskraftsundersökningarna (AKU), vilka är månatliga urvalsundersökningar av cirka 18 000 personer varje månad, med uppgiftsinsamling genom intervju. AKU redovisar månatlig, kvartalsvis och årlig sysselsättningsstatistik. För månadsstatistiken är framställningstiden cirka två veckor. AKU redovisar också statistik över arbetslöshet, vilket ÅRSYS ej kan göra. Eftersom AKU-statistiken är urvalsbaserad kan den endast brytas ned i

begränsad omfattning, t.ex. inte till kommunnivå. Beskrivning av AKU ges i SCB (1993) (se avsnitt 4.4).

Statistiken från ÅRSYS och AKU ger lång- respektive kortperiodiska beskrivningar av sysselsättningen, och det är angeläget att jämförbarheten mellan dem är god. Ifråga om definitioner stämmer undersökningarna överens och i stort föreligger god jämförbarhet mellan statistik från ÅRSYS och AKU. Undersökningarnas mätmetoder skiljer sig dock på ett par väsentliga punkter, framför allt avseende "sysselsatt" och "arbetsställe" vilket, förutom AKU:s urvalsosäkerhet, medför att diskrepanser finns. Totalt antal sysselsatta enligt ÅRSYS93 låg 5,1% (1,5% enligt den gamla avgränsningsmetoden) under AKU, medan diskrepansen under tidigare år varit kring 2%. Mätolikheterna relaterar framför allt till följande frågor. "Hur väl approximerar SYSS-variabeln i ÅRSYS novembersysselsatt enligt AKU:s definition (som används i intervjuerna)?" samt "Hur väl överensstämmer det av ÅRSYS åsatta arbetsstället med det som registreras av AKU, där man frågar om arbetsställets adress?" De frågorna, och därmed jämförbarheten mellan ÅRSYS och AKU, diskuteras ytterligare i avsnitt 3.2.3. Se även avsnitt 2.5 för belysning av jämförbarhet mellan statistik från ÅRSYS och AKU.

Sedan 1989 producerar SCB också kvartalsvis kortperiodisk sysselsättningsstatistik för privat sektor (KSP), baserad på uppgifter från ett urval av arbetsställen. Den kompletterar AKU-statistiken med mer tillförlitlig näringsgrensvis statistik om antalet sysselsatta inom privat sektor.

FoB-statistiken har spelat ut sin roll som informationskälla om sysselsättningsläget, men är fortfarande av intresse från andra synpunkter. Jämförbarhet av ÅRSYS- och FoB-statistik diskuteras i SCB (1987) och (1991) (se avsnitt 4.1).

2 TID

2.1 Referenstid

Referensperioden är november månad 1993.

2.2 Framställningstid

15 månader.

2.3 Punktlighet

ÅRSYS93 var framställt i mars och AMPAK-tabeller började levereras i början av april. Årets statistiska meddelande, AM60 SM9501, blev på grund av förändringar i produktionen publicerat i november 1995. Vanligtvis publiceras SM:et i april.

2.4 Frekvens

Fr.o.m. 1985 genomförs ÅRSYS-undersökningen varje år och resultaten presenteras årligen.

2.5 Jämförbarhet över tiden

ÅRSYS har inte undergått några väsentliga förändringar i definitioner och/eller metod sedan starten 1985, vilket talar för god jämförbarhet över

åren. Undantaget är den nya metoden för att avgränsa sysselsatta, som används fr.o.m. 1993 års statistik. I avsnitt 1.1.2 beskrivs den nya metoden. Ett arbete med att skriva tillbaka statistiken med den nya metoden för sysselsättningsavgränsning pågår. Jämförelser över tid kompliceras även något av att bestämningen av viktiga ÅRSYS-variabler successivt har förbättrats. Andelen KUA:n utan tidsangivelse minskade t.o.m. 1990, men därefter ändrades KUA-blanketten så att man inte längre kan se skillnad på helårsmarkering och "saknad markering". Insatserna för granskning/komplettering av arbetsställeuppgiften på KUA:n har utökats. Man har successivt kunnat använda mer aktuella versioner av IoF och CFAR. Konsekvenser av förbättringarna belyses i tablå 1.

Tablå 1. Antal sysselsatta med okänt arbetsställe i ÅRSYS åren 1985, 1987-1993. Enligt gamla avgränsningsmetoden av sysselsatta.

1985	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
242 461	165 476	152 669	140 892	162 059	120 929	122 582	112 004

Förbättrad bestämning av arbetsställe har medfört successivt förbättrad antalsstatistik över dagbefolkning och pendling, men även bättre statistik med indelning efter näringsgren. SYSS-variabelns approximation av novembersysselsatt förbättrades t.o.m. 1990, och troligen även därefter, vilket i sin tur bör leda till förbättrad statistik över bl.a. antal sysselsatta.

Det är dock svårt att säga hur jämförbarheten över tid påverkas av nyssnämnda förbättringar. Tablå 2 indikerar att betydelsen har varit förhållandevis liten. Det är dock litet vanskligt att dra slutsatser från tablå 2, bl.a. därför att ingen av ÅRSYS och AKU är självklart "sannare" än den andra. Även om de relativa skillnaderna i totalnivåer mellan ÅRSYS och AKU är förhållandevis små indikerar tablå 2 att de, trots kvalitetsförbättringarna, ökar med tiden. Någon säker förklaring till detta finns inte. Den nya metoden för att avgränsa sysselsatta medförde större skillnaderna mellan totalnivåerna för 1993.

I SCB (1988) (se avsnitt 4.4) diskuteras några speciella frågor avseende jämförbarhet med statistik från ÅRSYS85.

Tablå 2. Totalt antal sysselsatta (16-64 år) 1985-92 enligt ÅRSYS93 (gamla avgränsningsmetoden) och AKU93 (nov).

År	Antal sysselsatta			
	AKU	ÅRSYS	Skillnad	Rel. diff %
1985	4 219 800	4 188 000	- 31 800	- 0,8
1986	4 236 800	4 231 800	- 5 000	- 0,1
1987	4 337 000	4 275 800	- 61 000	- 1,4
1988	4 403 400	4 347 500	- 55 900	- 1,3
1989	4 472 300	4 381 500	- 90 800	- 2,0
1990	4 474 200	4 373 400	- 100 800	- 2,3
1991	4 329 300	4 229 200	- 100 100	- 2,4
1992	4 156 300	3 991 000	- 165 300	- 4,1
1993	3 857 000	3 800 000	- 57 000	- 1,5

3 TILLFÖRLITLIGHET

3.1 Tillförlitlighet totalt

Variabelvärdena i ÅRSYS93 kommer från register med generellt sett god kvalitet, men statistiken är ändå förenad med vissa tillförlitlighetsproblem. Dessa beror främst på ofullkomligheter i variablerna SYSS, arbetsställets belägenhet och näringsgren (se avsnitt 1.1.2). Allmänt kan sägas att, bortsett från viss "riskstatistik" som är särskilt känslig för nyssnämnda ofullkomligheter, ger ÅRSYS en god bild av sysselsättningsförhållandena, vilken också i stort överensstämmer med AKU:s på nivåer där båda redovisar statistik. Sysselsättningstalen i ÅRSYS93 ligger dock cirka 5,1% (1,5% med gamla sysselsättningsavgränsningen) under motsvarande tal i AKU93(nov), se tablå 3.

"Riskstatistik" är främst sådan som beror av arbetsställets belägenhet inom ett förhållandevis litet geografiskt område (t.ex. del av kommun), bl.a. antalsredovisning av dagbefolkning samt in- och utpendlare, men även statistik som gäller de sysselsattas fördelning på näringsgren inom små geografiska områden. Statistik som avser befolkningsgrupper med "lös anknytning till arbetsmarknaden", t.ex. åldersgruppen 16-19 år, utgör också "riskstatistik".

3.2 Osäkerhetskällor

ÅRSYS-statistiken baseras på flera olika register, av vilka ÅRSYS93-registret självt är ett. Begrepp som täckningsbrister, bortfall, mätfel, o.s.v. blir då lite vanskliga. (Exempel: Saknad tidsmarkering på en KUA betraktas ur KU-registrets synvinkel naturligen som partiellt bortfall. Sett ur ÅRSYS-registrets synvinkel medför störningen ökad osäkerhet i SYSS-approximationen av novembersysselsatt, d.v.s. ökad mätosäkerhet.) I det följande är huvudlinjen att undersökningsstörningar klassificeras efter effekten på ÅRSYS93-registret och dess statistik.

I SCB (1991) (se avsnitt 4.4) diskuteras samtliga osäkerhetskällor mer ingående.

3.2.1 Täckning

Populationen för ÅRSYS93, alla i riket bosatta personer 1993-12-31, avgränsades med hjälp av RTB per samma datum. Under- och övertäckningen utgörs av personer som flyttat in i landet respektive flyttat ut ur landet eller avlidit före 1993-12-31, men för vilka ändring i RTB inte hunnit göras. Utvärderingar av RTB visar att täckningsfelens konsekvenser på ÅRSYS-statistiken är försumbara.

3.2.2 Urval

I stort sett all ÅRSYS-statistik är totalräknad, och är därmed inte behäftad med urvalsosäkerhet. Enda undantaget utgörs av statistik avseende hel- respektive deltidarbete, vilken baseras på uppgifter från AKU. Se SCB (1987), avsnitt 4.4. Även den nya sysselsättningsavgränsningsmetoden utnyttjar AKU.

3.2.3 Mätning

Det största mätproblemet i ÅRSYS93 relaterar till härledningen av arbetsställets belägenhet och nära knutet till detta, bestämningen av en persons näringsgren. Men även SYSS-variabelns överensstämmelse med

novembersysselsatt vållar problem. För nämnda variabler gjordes omfattande granskning, medan övriga variablers värden överfördes utan ytterligare granskning. Deras mätkvalitet är alltså densamma som i källregistren, och allt talar för att den är god. RTB kan ur statistiksynvinkel betraktas som felfritt, såväl ifråga om täckning som variabelvärden. Också KU, Sjömansskatteregistret och IoF har god variabelkvalitet, uppgifterna har granskats ingående (med efterföljande korrigeringar) av såväl RSV som av dem som berörs av uppgifterna. Även för CFAR gäller "god täckning och variabelkvalitet", men inte med samma styrka som för RTB. Företags- och arbetsställebeståndet ändras snabbt, liksom även dess variabelvärden. Det är därför svårare för CFAR än för t.ex. RTB att hålla ett väl uppdaterat register.

SYSS-variabeln. Skillnad mellan värdet på SYSS och målvariabeln novembersysselsatt kan naturligtvis uppstå. Personer med samma sysselsättningsstatus under hela året torde dock till helt övervägande del ha blivit rätt klassificerade. Risken för felklassificering var större för personer som arbetade under del av året, personer med "lös anknytning till arbetsmarknaden". Två feltyper förelåg; "novembersysselsatt klassificerades som ej SYSSsatt" och "ej novembersysselsatt som SYSSsatt". Felklassificeringar kunde bero dels på själva SYSS-definitionen, dels på felaktiga eller saknade tidsmarkeringar. Överensstämmelser mellan SYSSsatt och novembersysselsatt leder till viss osäkerhet i statistiken om antal sysselsatta och förvärvsintensitet, men det är inte givet åt vilket håll avvikelser går, eftersom de två felklassificeringstyperna drar åt motsatta håll. Frågan belyses i tablå 3, med jämförelse av statistik från ÅRSYS93 och AKU93.

På grund av urvalsfel i AKU:s statistik kan inte långtgående slutsatser dras från tablå 3. Den visar dock, som redan nämnts, att sysselsättningsnivån i ÅRSYS93 ligger under AKU. Vidare ses att avvikelserna mellan ÅRSYS93 och AKU93 är stor för den till arbetsmarknaden löst knutna ungdomsgruppen 16-19 år. Det framgår också tydligt hur skillnaden mellan den gamla och den nya metoden för att avgränsa sysselsatta påverkar antalet sysselsatta i ÅRSYS93.

Tablå 3. Jämförelse av antal sysselsatta i olika åldersgrupper enligt ÅRSYS93 och AKU93 (nov). Konfidensintervallen avser urvalsosäkerheten i AKU

Ålder	ÅRSYS93 gamla / nya	AKU93	95% KI AKU93	Absolut differens gamla / nya	Relativ differens i % gamla / nya
16 – 19	66 000/62 000	74 000	+/- 10 000	-8 000/-12 000	-12,1/-19,4
20 – 24	307 000/284 000	305 000	+/- 13 000	2 000/-21 000	0,7/-7,4
25 – 34	919 000/875 000	936 000	+/- 16 000	-17 000/-61 000	-1,8/-7,0
35 – 44	974 000/954 000	1 000 000	+/- 12 000	-26 000/-46 000	-2,6/-4,8
45 – 54	1 008 000/993 000	1 029 000	+/- 11 000	-21 000/-36 000	-2,1/-3,6
55 - 59	324 000/323 000	318 000	+/- 8 000	6 000/5 000	1,9/1,5
60 – 64	201 000/180 000	195 000	+/- 9 000	6 000/-15 000	3,0/-8,3

Totalt	3 800 000/3 671 000	3 857 000	+/- 30 000	-57 000/-186 000	-1,5/-5,1
--------	---------------------	-----------	------------	------------------	-----------

Arbetsställe, näringsgren. Arbetsstället kan bli fel- eller obestämt av flera anledningar. En var att organisationsnumret som angavs på KUA:n inte återfanns i CFAR. Ett annat skäl var att företag hade flera arbetsställen, utan att detta kommit till SCB:s kännedom. Ytterligare ett var att arbetsgivare på KUA:n angett inadekvat arbetsställe, på grund av svårigheter, oförstånd, slarv, m.m. (Exempel. En kommun kunde ha fört alla sina anställda på "kommunkontoret", trots att arbetsstyrkan i verkligheten var utspridd på daghem, skolor, vårdhem, m.m.). Sådana "felnumreringar" ledde till felaktiga eller saknade uppgifter om arbetsplatsens belägenhet, vilken bestämdes med hjälp av CFAR:s belägenhetssuppgifter. I första omgången påverkas statistik om dagbefolkning och arbetspendling. Felen fortplantar sig sedan till näringsgren, eftersom näringsgren åsattes enligt arbetsställets SNI-kod i CFAR. Tablå 4 ger viss uppfattning om resulterande osäkerhet i näringsgrensindelning, genom jämförelse av statistik från ÅRSYS93 och AKU93(nov).

Tablå 4. Jämförelse av antal sysselsatta (16–64 år) fördelade på näringsgren enligt ÅRSYS93 och AKU93(nov). Konfidensintervallen avser urvalsosäkerheten i AKU.

SNI	ÅRSYS93 gamla / nya	AKU93	95% KI AKU93	Rel. diff i % gamla / nya
1 Jord- och skogsbruk	89 000/86 000	125 000	+/-13 000	-40,4/-45,3
2-4 Gruvor, tillverkning	740 000/721 000	757 000	+/-19 000	-2,3/-5,0
5 Byggnadsindustri	222 000/217 000	216 000	+/-13 000	2,7/0,5
6 Handel, restaurang, hotell	512 000/496 000	552 000	+/-18 000	-7,8/-11,3
7 Samfärdsel, post, tele	274 000/264 000	266 000	+/-15 000	2,9/-0,7
8 Bank, fastigh., uppdrag	356 000/345 000	374 000	+/-15 000	-5,1/-8,4
9 Offentlig verksamhet	1 545 000/1 481 000	1 564 000	+/-21 000	-1,2/-5,6
0 Näringsgren obestämd	62 000/61 000	3 000	+/-2 000	-47,4/ 48,2
Totalt	3 800 000/3 671 000	3 857 000	+/-30 000	-1,5/-5,1

Från tablå 4 framgår återigen att ÅRSYS93:s sysselsättningsnivå ligger cirka 5% under AKU:s, men skillnaden överlagras där av viss ytterligare "näringsgrensosäkerhet", vilken dock är liten för flertalet näringsgrenar. Undantag utgörs av SNI1 (dit många med obestämd näringsgren hör) och SNI6 (branschen har många anställda med lös anknytning till arbetsmarknaden).

3.2.4 Bortfall

De variabler i ÅRSYS93 för vilka bortfall förekommer i någon större omfattning är arbetsställe (partiellt bortfall 3%) och näringsgren (partiellt bortfall 1%). I avsnitt 3.2.3 beskrivs hur arbetsstället kunde bli obestämt, och hur variabler om arbetsställe/företag kunde komma att sakna värden.

3.2.5 Bearbetning

Flertalet uppgifter i ÅRSYS93 kom från administrativa register och användes utan ytterligare granskning. Arbetsställe och näringsgren utgjorde dock undantag, såtillvida att dessa uppgifter granskades noga. Enskilda värden på arbetsställe och/eller näringsgren som starkt avvek från de förväntade förändringarna ledde till att SCB kontaktade arbetsgivare för kontroll. Makrogranskningsförfaranden användes också för att lokalisera ovanliga uppgifter. Kontakterna ledde i många fall till kompletteringar och ändringar av ursprungliga uppgifter.

3.2.7 Modellantaganden

Den enda ÅRSYS-statistik som vilar på modellantaganden är statistiken om hel- och deltidssysselsatta. Den är s.k. "syntetisk statistik", vilket innebär att den är modellbaserad. Mer ingående beskrivning ges i SCB (1987) (se avsnitt 4.3).

3.3 Redovisning av osäkerhetsmått

ÅRSYS-statistiken redovisas utan numeriska osäkerhetsmått.

4 TILLGÄNGLIGHET

4.1 Statistik: publicering och spridning

ÅRSYS-statistik är tillgänglig från och med mars månad varje år. I regionalt anpassade pressmeddelanden tillkännages att statistiken är färdig och de viktigaste förändringarna. Statistiken presenteras i SM och i tabellpaketet samt via SCB:s statistikdatabaser. Den största spridningen av statistik från ÅRSYS sker via ett statistikpaket anpassat för regionala användare. Redovisningen presenteras på diskett eller som papperstabeller. Förutom den standardiserade redovisningen produceras en relativt stor mängd special-utformad statistik.

4.2 Primärmaterial/Mikrodata: lagring och åtkomstmöjligheter

SCB genomför på beställning specialbearbetningar av uppgiftsmaterialet i ÅRSYS-registret. Forskare, utredare m.fl. kan efter prövning få ut avidentifierat material för egen bearbetning.

4.3 Presentation

AMPAK - är ett tabellpaket för regional arbetsmarknadsstatistik som består av 29 grundtabeller. Tabellerna kan beställas för olika administrativa indelningar som kommuner, län och riket. De redovisas även för delområden av kommuner. Statistikpaketet belyser såväl grupper i arbetsmarknaden som grupper utanför arbetsmarknaden och deras kontakter med densamma. Till paketet hör även analysinriktad redovisning i form av arbetskraftsflöden och komponentanalys. Genom att *AMPAK* kan följa utvecklingen på arbetsmarknaden både på individ- och arbetsställevå finns stora utvecklingsmöjligheter till nya typer av redovisning.

SM - Årlig regional sysselsättningsstatistik, AM60 SM 9501, är det sista statistiska meddelandet i en serie som publicerats sedan 1986. Publikationen

består av tabeller, diagram och tillhörande text. ÅRSYS beskrivs dessutom allmänt. En ny SM-serie kommer att påbörjas med 1994 års statistik under namnet Regional arbetsmarknadsstatistik, AM32. Det SM:et kommer att redovisa statistik med ett bredare innehåll, redovisa statistiken med hjälp av SNI92 och den nya metoden för att avgränsa sysselsatta.

4.4 Dokumentation

Utöver vad som sägs i detta och tidigare SM ges information om ÅRSYS i bl.a.:

SCB (1987). Utveckling av estimator för skattning av antal förvärvsarbetande i olika arbetstidsklasser inom små redovisningsgrupper. SCB R&D Report 40.

SCB (1988). Årlig regional sysselsättningsstatistik (ÅRSYS) – Ny sysselsättningsstatistik från SCB. Bakgrundsfakta till arbetsmarknadsstatistiken 1988:7.

SCB (1989). Statistik från kontrolluppgifter (KU). Bakgrundsfakta till arbetsmarknadsstatistiken 1989:9.

SCB (1991). Kvalitetsdeklaration av den årliga sysselsättningsstatistiken (ÅRSYS). Bakgrundsfakta till arbetsmarknadsstatistiken 1991:1.

SCB (1993). De svenska arbetskraftsundersökningarna. Bakgrundsfakta till arbetsmarknadsstatistiken 1993:1.

SCB (1994). Att mäta sysselsättning med skatteadministrativa kontrolluppgifter. Dokumentation av ny metodik för sysselsättningsavgränsningen i ÅRSYS.

En diskett-databas med information om arbetsmarknadsstatistik, PC-DAISY, kan erhållas från SCB. Den ger bl.a. utförliga beskrivningar av variablerna i ÅRSYS.

4.5 Övriga upplysningar

Marita Rydstedt, Produktansvarig ÅRSYS, Avdelningen för Befolkning och Regioner, Programmet Regional arbetsmarknadsstatistik, Statistiska centralbyrån, 701 89 Örebro, Telefon 019-176182.

Per Anders Paulson, Metodstatistiker, Avdelningen för Befolkning och Regioner, Programmet Regional arbetsmarknadsstatistik, Statistiska centralbyrån, 701 89 Örebro, Telefon 019-176128.